

στημονικῶν, ἢ βιομηχανικῶν καταστημάτων, τῶν ἐταίριων, τῶν συλλόγων, κτλ.

Ἡ ἀπαράγραπτος σχέσις, ἥτις συνδέει ἀδιαρρήκτως καὶ διὰ παντός τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Ῥωσσίας, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ θρησκευματος, καθιστάνει ἐξαιρετικῶς σπουδαῖον εἰς ἡμᾶς ὅ,τι ἀπορᾷ τὴν ἀπέραντον ταύτην χώραν. Ἀλλὰ τὸ κράτος τῆς ὑπερόχου δυνάμεως, ὅπου ἀνυψώθη, ἤρκει καὶ χωρὶς τούτου νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν· ἐπειδὴ δυσὶν ὅσπερ ἡ ἀνθρωπίνως θεωρουμένου τοῦ πράγματος πρέπει νὰ θαυμάζωμεν τὸ μεγαλεπίβουλον τῆς πολιτικῆς τῶν μοναρχῶν τῆς, ἢ χριστιανικώτερον συλλογιζόμενοι νὰ παραδειχθῶμεν ὅτι δάκτυλος Θεοῦ ὁδηγεῖ τὴν ἐνδοξον αὐτῶν γενεάν εἰς ἐκπλήρωσιν μεγάλων κατορθωμάτων ὑπὲρ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος, ἰδιαίτερος δὲ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἰσως ὅμως σφάλω περιόριζων εἰς χαμαιζήλα συμφέροντα τὴν συνεχῆ ταύτην τῆς ὑπερτάτης προνοίας καὶ καταφανῆ ἐνέργειαν· διότι ὁ λόγος πρόκειται περὶ αὐτῆς τῆς ὁρθοδοξίας· ὅθεν τὰ τελευταῖα συμβάντα προφητεύοντα τοῦ νέου Ἰσραὴλ τὴν ἀπολύτρωσιν ἀναγγέλλουσι συγχρόνως ὡς προσεχῆ καί τὸν θρίαμβον τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καθὼς τὴν ταπεινῶσιν καὶ τὸν περιστομῶν τοῦ δυτικοῦ φρονήματος, τὸ ὅπερ ἀνέκαθεν μῖνεται κατ' αὐτῆς, λυσά δὲ καὶ ὡς ὑπὸ ἐρινύων οἰστηλατίζεται μάλιστα ἀπὸ τινων χρόνων, λυμαινόμενον παντοιοτρόπως καὶ παρενοχλοῦν καὶ καταθλίβον τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος.

Ζηλωτὰ τῆς πατρίδος καὶ τῆς πίστεως κρίνομεν χρεὸς νὰ στρέψωμεν ἐκ διαλειμάτων τὰ βλέμματα τῶν ὁμογενῶν πρὸς τὴν ἄρκτον· διότι ἐκεῖσε φέρεται αὐτομάτως ὅ,τε πολιτικὸς καὶ θρησκευτικὸς πολογνῶμων· ἐκεῖθεν προσδοκᾶται ἡ ἀληθὴς σωτηρία, ἡ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους· ἐκεῖθεν γίνονται εἰλικρινεῖς καὶ τελεσφόροι ὑπὲρ αὐτοῦ προσπάθειαι, ἐν ᾗ πάντες οἱ λοιποὶ, ὅσοι μέχρι τοῦδε ἐφάνησαν κηδόμενοι τῆς Ἑλλάδος, ἐκινήθησαν πάντοτε ὑπὸ ἀνθρωπίνων καὶ ματαίων παθῶν, πολλάκις ὑπὸ τῶν συμφερόντων, ἐνδεχεται δὲ ἐνίοτε καὶ ὑπὸ τῆς ἀκατασχέτου αὐτῆς καὶ τυραννικῆς ἀνάγκης τῶν περιστάσεων.

Ἡ Πετρούπολις κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Πέτρου κατὰ τὸ 1703 ἐν μέσῳ τῶν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆς Νέβας διπλασθαιμένων τελμάτων διαιρεῖται εἰς πολλὰς νήσους, ἔχει δὲ λιμένα εὐρύχωρον μὲν, ἀλλ' ἀνάβαν· ἐν μέρει μόνον φαίνεται περιτεταφρευμένη, στερεῖται δὲ παντός ἀξιολόγου ὀχυρώματος· διότι τὸ φρούριον αὐτῆς οὐδεμίαν ἔχει στρατιωτικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πλατύτητα, τὴν εὐθυγραμμίαν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῶν ὁδῶν, καθὼς καὶ τὴν κομψότητα τῶν οἰκοδομημάτων θέλγει καὶ ἀφαρπάζει μάλιστα τὸν θεατὴν ὑπὲρ πάσαν ἄλλην τῆς Εὐρώπης πόλιν. Προσβάλλουσι δὲ ὡς αἰῶνος καὶ αἱ ὑπὸ συνήτου λίθου κατεσκευασμένοι κρηπίδες καὶ αἱ διώρυγες τοῦ ποταμοῦ. Ὡς πρώτισται τῶν πλατειῶν ἀναφέρονται ἡ τῶν χειμερινῶν ἀνακτόρων, ἡ τοῦ Ναυαρχείου, ἡ τοῦ Ἰσαάκ, καλλωπιζομένη ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου ναοῦ, ἡ τοῦ θεάτρου, ἡ λεγομένη Ἀρειον Πεδίον, ὅπου γίνονται τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια καὶ φαίνεται τὸ ἄγαλμα τοῦ

διαδοῆτου Σουβάρφ, ἡ τοῦ . . . εἰσὶν αὐτοκράτορις βιβλιοθήκη, εἰς τὴν ἄκραν τῆς ὁποίας ἐκτίσθη τὸ κομψότατον θέατρον τοῦ Ἀλέξανδρου, εἰς δὲ τὸ κέντρον θάλλει δεινρόφυτος κηλιδωτὸς κήπος· τέλος ἡ τῆς Γερουσίας καὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Συνόδου ὅπου ἀνυψώθη ὑπὸ τῆς Β'. Αἰκατερινῆς καλοσσαῖος ἀνδριάς τοῦ μεγάλου Πέτρου.

Τὸ ἀγαλμόμορφον τοῦτο ἔργον τῆς τέχνης ἐκτελεσθὲν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Φαλκονιέρ ἐκτετοχμαί.

Bella pittura in tenebrosa parte
Che non si può veder forma ni arte (1)

Οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ θαυμάσῃ τὴν μεγαλοῦτον φυσιογνωμίαν καὶ τὸ ἦθος τοῦ ἥρωος τῆς Ἀρκτοῦ Αἰλόνος τῶν ἱστορικῶν ἀνδρῶν, καθὼς καὶ αἱ πράξεις τῶν, πρέπει νὰ θεωρῶνται μακρῶθεν, εἴτε ἐκ συστάσεως ἀποστάσεως. Ἐζητεῖτο λοιπὸν μηχανικὸς ἐπιχειρηματίας νὰ μετακυλίσῃ μέγαν βράχον καὶ νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἀφομοίωμα τοῦ μεγάλου μονάρχου· ἀλλὰ τοιοῦτος μόνος ὁ Κερβούρης εὐρέθη. Τίς δ' ἄρα ἦτο οὗτος; Ἕλλην τὸ γένος, Κεραλλὴν τὴν πατρίδα, ὁρθόδοξος τὴν θρησκείαν, ἐξ ἐκείνων δηλ. τῶν ὁμογενῶν οἵτινες αὐτομάτως ἐρέζοντο πανταγῶς εἰς τὴν Ῥωσίαν ὡς τοῦ ἔθνους προστάτην καὶ ὑπερμαχὸν ἀπετέλει καὶ αὐτὸς μέρος τῆς μεγάλης προσπάσεως, τὴν ὁποίαν ἐπεμπεν ἐκ διαλειμάτων ἡ Ἑλλὰς πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀνέβησαν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Ῥωσσίας, τὴν Πετρούπολιν· ὅλοι ἐνθουσιώδεις καὶ εὐέλπιδες, ἦσαν δὲ ἐκ τῶν πολλῶν ἄλλων, ὅσους ἀνεφέρμεν ἀλλαγῶν, ὁ ὑπαρχὸς τῆς τοῦ αυτοκράτορος καὶ ἀντιναύαρχος Κορνήλιος· ὅστις ἐσχάτως ἐπετεκμήθη τὴν Ἑλλάδα, ὁ ὑπαρχὸς τῆς καὶ πλοίαρχος πρώτης τάξεως Ἀρκάς, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπιτελῶν καὶ διαγγελοῦς Ζακύνθιος· Μεζαράκης, ὁ ἀντιστράτηγος τοῦ μηχανικοῦ Ἰωάννης Γοργόλης, ὁ σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας καὶ Ναυάρχης Γουναρόπουλος, Σαυρίδων Δετιούνης διερχομένου τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων καθὼς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Γεώργιος καὶ Μιχαὴλ Ζακύνθιοι, Γεώργιος Δεμῆς, ὁ πᾶλληλος τοῦ ὑπουργοῦ τῆς οἰκονομίας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πρώην πρέσβως ἐπὶ τῇ Ἑλλάδι Κατσανάκης διοικητὴς τῆς Βασταραβίας, Ἡρακλεώτης, Ι. Παππαρζαγόπουλος αὐλικὸς σύμβουλος καὶ γινικὸς πρόξενος αὐτῆς ἐν Ἀθήναις, ἀνὴρ τοιοῦτος ἐν ταῖς δειναῖς ἐκείναις περιστάσεσι τοῦ ἐθνικοῦ πολέμου ὡρελῆτας τὴν πατρίδα καὶ νῦν δὲ πάντοτε προθυμὸς νὰ τὴν ὠφελῇ.

Ἄλλ' ἀπάντων τῶν εἰς τὴν Ῥωσίαν μεταναστευσάντων προεξήρχε ὁμολογουμένως Σὺ, ἀοιδίμη Κεραλλήτα, Ἰωάννη Καποῖστρια! διότι Σὺ προσηύχου

(1) Ὡραία εἰκὼν ἐβρύμμενη εἰς σκοτεινὸν τοῦ πορ, τῆς ὁποίας δὲν διακρίνεται οὔτε ἡ μορφή, οὔτε ἡ τέχνη. Δάντης.